

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 300.— Negyed évre K 75.—
Fél évre K 150.— Egy hóra K 25.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

A kormány lemondott

Kombinációk a Teleky-kabinet rekonstrukciójáról, új koalícióról és a nemzetgyűlés feloszlásáról

Budapest, dec. 2. A politikai élet ma a legteljesebb zavar és tájékozatlanság képét mutatja. A helyzetet Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter tegnapi váratlan leszavazása és ezzel kapcsolatban a kormány lemondása fordította fel, azonban mind több jel vall arra, hogy ez csupán az utolsó lökést adta meg egy olyan kormányzati alakulásnak, melyet a belső homlás már korábban kikezdett és amelyet a váratlan incidens nélkül is aligha tarthatnak volna fenn hosszabb ideig.

Az Erekly-féle módosítással megindított események kettős mederbe terelődtek. Külön elintézendő ugyanis az a kérdés, hogy mi történeti már most magával a Pénzügyminiszteri Kormányzati Kormányzóval és ma már ettől függetlenül áll a kormányválság. Különben is

Teleky Pál gróf, miniszterelnök már tegnap a kora délutáni órákban beadta a kormány lemondását és azt a kormányzó elfogadta.

A válság jövőjét olyan sűrű homály fedi, hogy arról kombinációk is alig vannak. Vannak, akik hisznek benne, hogy sikerülni fog a statusquot visszaállítani és a kormány az új kivételes alapján helyén marad Korányi Frigyes báróval együtt.

Teleky miniszterelnök a kormány lemondásáról

A képviselők ma reggel szokatlanul korán és nagy számmal jöttek el a képviselőházba. Legkorábban érkezett Teleky Pál gróf miniszterelnök, aki mindjárt Rakovszky István elnökhöz ment be és hosszabb ideig tanácskozott vele. A miniszterelnök a válságról a következőképpen nyilatkozott a hírlapírók előtt:

— Most a Ház megpróbálja reparálni azt az ellentétet, mely a törvényjavaslatban felfedezhető azáltal, hogy az Erekly-féle módosítást elfogadták. Ennek végzetével én bejelentem a kormány lemondását.

— Tehát volt már Excellenciád a kormányzónál? — kérdezték a hírlapírók.

— Természetesen. A lemondás dolgát a lehető leggyorsabban elintéztém.

Megkérdezték a hírlapírók, hogy mikor volt kihallgatáson? Teleky nevetve válaszolt:

— Mondhatom, hogy már a leszavazás pillanatában. Az történt ugyanis, hogy a leszavazásról telefonon értesítést kapjam, erre habozás nélkül a kormányzóhoz mentem és beadtam a lemondást. Az a hír, hogy utódot is ajánlottam volna, nem felel meg a valóságnak.

— Hogy már most mi fog következni, azt nem tudom. A mi lemondásunkat a kormányzónak el kellett fogadnia, mert deferálnia kellett az előtt a tény előtt, hogy a kormányt a Ház többsége leszavazta.

Haller István kultuszminiszter

a válságra vonatkozóan így nyilatkozott:

— En úgy látom a helyzetet, hogy két irányban fogják megkísérelni annak konszolidálását. — Először egy az eddiginél sokkal erősebb párlfegyelem inangurálásával, másrészt egy-két olyan kérdés tisztázásával, amely eddig forrása volt az egy pártban levők egymás elleni animozításának. Kardinális kérdésekben nem lehetnek ellentétek egy pártban és miután ma vannak, kétségtelül kísérlet fog történni arra, hogy ebben a tekintetben nyílt színváltás történjen.

Ferdinándy Gyula belügyminiszter

a következőkben ismertette a helyzetet:

— A kormány távozik. A helyzet a ma délutáni pártértekezleten fog kialakulni. Remélem, olyan alakulat jön létre, amely biztosítja a kormányzó párt egységét. Ha azonban a királykérdést fogják egyesek forszírozni, ezzel a nemzetgyűlés munkáját megakasztják, aminek következményei nagyon is beláthatók.

Rubinek Gyula kereskedelemügyi miniszter

czekekben fejtette ki véleményét:

— A kormány lemond és a kormányzó megkezdi a kihallgatásokat a válság elintézésére. Így nem maradhat együtt a kormány és az is bizonyos, hogy a pártban is változások lesznek.

A kormány fentartja lemondását

Illetékes forrásból közlik, hogy a kormány lemondását okvetlenül fentartja, egyrészt azért, mert szolidaritás a pénzügyminiszterrel, másrészt pedig a parlamentnek módot akar adni arra, hogy olyan emberek foglaljanak helyet a kormányban, akik feltétlenül élvezik a többség bizalmát.

Új koalíció vagy házfeloszlás

A kormányhoz közelálló forrásból származik a következő információ:

— A kormány lemondása ma hajnalig tartó minisztertanács után befejezett tényé vált. A

válság lefolyása nem ígérkezik gyorsnak. Valószínű, hogy a mostani kabinet alapos rekonstrukciójával és a vajdó pártválság olyatén megoldásával fog végződni, hogy a mai egységes pártkeret felbomlik és a keletkező új pártok bizonyos kormányzati feladatokat elvégzésére koalíciót fognak alakítani. Mindezeknek az elintézéséhez azonban feltétlenül idő kell. Ha a válság az itt adott mó-

don megoldható nem lenne, vagyis az egyes pártokból kormányzásra alkalmas koalíciós többség nem alakulna, akkor előáll az az ultima ratio: a nemzetgyűlés feloszlása. A pártok, illetve ma még egyes frakciók vezetői minden esetre meg fogják gondolni a dolgot, mielőtt erre a végső útra terelnék rá a tegnapi váratlanul kipattant válságot.

Teleky bejelentí a kormány lemondását a nemzetgyűlésen

A nemzetgyűlés mai ülésének végén szólásra emelkedett Teleky Pál gróf miniszterelnök és a következő bejelentést tette:

— Tegnap Korányi pénzügyminisztert a Pénzügyminiszteri Kormányzati Kormányzó egyik szakaszánál a többség leszavazta. A pénzügyminiszter levonta a konzekvenciákat és benyújtotta lemondását. A kormány nem tehetett mást, minthogy szolidaritást vállalt a pénzügyminiszterrel és ezért ő a kormány megállapodása szerint tegnap benyújtotta lemondásukat a kormányzónak, aki ezt

elfogadta és felkérte a kormányt, hogy egyelőre vegesse tovább az ügyeket. Kéri a Házat, vegye ezt tudomásul és üléseit az új kormány megalakulásáig függeszse fel.

Szmracsányi György: *Éljen Teleky!*

Az egész haloldal hosszasan tapsol. A kisdzadapárt teljesen csendben marad.

Elnök felhatalmazást kér, hogy a Házat annak idején összehívassa és Szmracsányi kérdésére kijelenti, hogy a bizottságok a szünet alatt is működhetnek.

A kormány tagjai kivonulnak az ülésteremből.

Baja Mihály lett az új Árpád-téri lelkesz

A presbitérium egyhangú meghívása

A debreczeni református egyház presbitériuma ma délután 3 órakor Baltazár Dezső dr. püspök, lelkeszelnök és Márk Endre udvari tanácsos főgondnok elnökletével gyűlést tartott, melyen gondoskodott az Árpád-téri lelkeszi állás betöltéséről. Az Árpád-téri templom lelkeszül Baja Mihály turkevei lelkeszt hívta meg, akit a magyar református egyházi közélet terén szerzett érdemei, de személyes képességei is mindenképp érdemessé tesznek arra, hogy a debreczeni tényes egyház egyik lelkesze legyen.

A gyűlést 3 órakor Baltazár Dezső püspök nyitotta meg. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg arról a gyászról, amely az egyházat Dávidházy János esperes elhunytával érte. A református egyház e hú és hitében erős fia emlékét a presbitérium jegyzőkönyvében örököltette meg.

Több apróbb adomány között a presbitérium aranykönyvében örököltette meg Márk Endre főgondnok 5000 koronás adományát.

A Kovács József volt főgondnok és presbiter halála folytán megüresedett presbiteri állásra nézve elhatározták, hogy azt csak a többi presbiteri állással egy időben töltsék be, egyúttal részvértatot küldtek az özvegynek.

Ezután az Árpád-téri lelkeszi

állás betöltése következett. Az előkészítő bizottság és a presbiteri értekezlet egyaránt a meghívás útján való betöltést javasolta és pedig úgy, hogy a presbitérium Baja Mihály turkevei lelkeszt hívja meg. A javaslatot nemcsak a nehéz viszonyokra, de az egyházközség tagjai többségének kívánságára való tekintettel is legalkalmasabb módként ajánlja a presbitériumnak.

A presbitérium nagy tetszéssel egyhangulag elfogadta a javaslatot.

Az ébredők visszakapták autonómiájukat

Budapest, dec. 2. Az Ébredő Magyarok Egyesületének ügyében Ferdinándy Gyula belügyminiszter a következőket közölte:

— A minisztertanács az Ébredő Magyarok Egyesülete autonómiájának felfüggesztését hatályon kívül helyezte, miután tárgyi biztosítékokat szereztek arra nézve, hogy az egyesület a jövőben a jogrend keretein belül, módosított alapszabályainak megfelelően fog működni. Egyelőre egy 15 tagú bizottság intézi az egyesület ügyeit. A miniszteri biztos, aki fontos vagyonfelügyeleti ügyek elintézésével van megbízva, folytatja működését.

Csonka Magyarország — nem ország,

Egész Magyarország — mennyország!

Balla Aladár a belgrádi utról és a külpolitika orientálódásáról

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, december 2. A nemzetgyűlés mai ülését Rakovszky István elnök 11 órakor nyitotta meg.

Balla Aladár napirend előtti felszólalásában Pallavicini György örgróf tegnapi megjegyzéseivel foglalkozott a szerbiai utat illetőleg. A nemes örgróf — mondta — nem kereste azokat az okokat, amelyek külpolitikai helyzetünk rosszabbodásához vezettek. Azt is mondta Pallavicini, hogy ártottak a nemzetnek, akik az ententeval való érintkezést keresték. Szóla kénytelen visszaemlékezni a kommun napjaira, amikor ő maga is bujdosó volt és amikor a bécsi magyar komité, amelynek Pallavicini is vezető tagja volt, 1919 áprilisában szükségesnek találta, hogy több politikust küldjön Belgrádba. Hogy vajon ezen akcióban tényleges része volt-e Pallavicininek, nem tudja, azt azonban tudja, hogy Pallavicini heteken, sőt hónapokon át tárgyalt az entente bécsi képviselőivel is. Nem tudja feltétlenül, hogy Pallavicini megtette volna-e ezt, ha az ententeval való érintkezést valóban olyan károsnak találta az országra.

Nagy meglepetéssel hallotta Pallavicini beszédében, hogy Millerand hipokondriájáról beszélt és csodálkozik azon, hogy a hatalmas francia nemzet elnökéről tett ezt a megjegyzést a kormány, a Ház elnöke, sőt az egész Ház szó nélkül hallgatta.

A mai külügyminisztérium majdnem egészen a régi osztrák-magyar diplomáciákból áll, akik sem a nemzet bizalmát nem nyerhetik ki, sem az entente nem viselhetik bizalommal irányukban.

Felébredt a régi angol szimpátia. Sajnálattal látja, hogy a külügyi vezetőségnek nincs érzéke a közvéleménynek ezen hangulata iránt.

A szerbiai utról a pártkörben történt megbeszélések és az akcióhoz ott a képviselők legnagyobb része csatlakozott, amikor Meskó Zoltánnak tudomására hozták Belgrádban, hogy szívesen látják a magyar képviselőket. Abban a levelben, amelyet Pallavicini felolvasott, a szót a legnemesebb ambíciók vezették. Ott a szerb követ is meglátogatta és közölte, hogy szívesen látják őket Belgrádban. Ezután Meskó Zoltán és Dömötör Mihály részletek megbeszélésére a követhet ment, ahol értesültek, hogy a szerb kormány egy külügyi tisztviselőt attachéroz melléjük. Meg volt állapítva a program is és hogy hogyan fogadják őket a skupsztina a hajóhidnál. Ha nem mentek el, ez azért történt, mert féltek, hogy elgáncsolják ezt a törekvést.

Ez a száraz tényállás. Rámutat Pallavicini információinak helytelenségére, mert a Balkán című lapot kivéve, a lapok semmiféle visszautasításról nem irtak, csak azt kérték, hogy az utat nyolc nappal halasszák el, mert súlyt helyeznek arra, hogy ottlétük alkalmával Belgrádban legyen Veznic miniszterelnök is, aki akkor Sarajevóban volt.

A jugoszláv választásokról beszélt ezután és kijelenti, hogy sehol olyan tiszta választások nem voltak, mint ezek.

Andrássy Gyula gróf és Huszár Károly kozbeszél.

Balla Aladár: Csodálja Huszár idegességét és illojálisnak tartja, hogy zavarják. A jugoszláv választások tisztaságát bizonyítja, hogy 35 kommunistát választottak meg. Ez azonban nem vonat-

kozik a Bácskára, ahol a magyaroknak és németeknek nem adtak szavazati jogot azzal az indoklással, hogy nem jugoszláv állampolgárok.

Azt hiszi, hogyha valaki hazafias tulbuzgalmában nem tartotta meg a határt, ezt nem szabad még rovására írni. A tulsó oldalon is sokan ülnek, akik a Károlyi-kormány alatt főispánok voltak.

Felkiáltások balról: Meskó Zoltán is az volt!

Meskó Zoltán: Inkább én, mint-ha zsidó lett volna!

Pallavicini György örgróf, majd Bleyer Jakab nemzetiségi miniszter személyes reflexiói után

Bénárd és Tomory

Bénárd Ágoston népjóléti miniszter felel Tomory Jenőnek. Leteszi a Ház asztalára az okmányokat, amelyek az ő állításait igazolják. Tomory sajtókezűleg aláírt levelét, amelyben kinevezését kérte és kérte a Házat, lehet-e még ezek után Tomory a nemzetgyűlés tagja.

Tomory személyes felszólalása után rátérnek a napirendre.

a Pénzügyi Központ reformjáról

szóló javaslat harmadszori olvasására.

A 16. §-nál az előadó javasolja, hogy az egész szakaszt töröljék és a többi szakasz számozását megfelelően változtassák meg. A Ház ehhez hozzájárul. A javaslatot harmadszori olvasásban is elfogadják.

Ezután Telek Pál gróf miniszterelnök bejelentette a kormány lemondását. Az ülés eme részéről más helyen tudósítunk.

A kormány lemondásának bejelentése után Gadl Gaszton kijelenti, hogy a gabonarendelet tárgyában interpellálni akart, mert a rendeletet törvénytelennek tartja. Minthogy azonban nincs felelős kormány, interpellációját elhalasztja abban a reményben, hogy az átmeneti időben nem hajtják végre a rendeletet.

Ezután az elnök az ülést be-rekesztette.

VILÁGNYELVEK!

ROSE-nyelviskola
Széchenyi-utca 42

Hirdetmény

A honvédelmi miniszter úr f. évi 70915—eln. 8. a. 1920. számú rendelete alapján közlöm, hogy a katonai szolgálatot nem teljesítő, nem tényleges havidíjasok katonai egyenruhát a Szolg. szab. I. rész 281. pontja értelmében csak ünnepélyes alkalmak kor viselhetnek.

Minden ilyen esetben azonban az egyenruha viselésére az érdekeltnek külön engedélyt kell kérni. A kérelem a téparancsnokságon (Piac-utca 41. sz.) személyesen adandó elő. Ezen rendelkezés a hivatásos állományból származó nyugállományú havidíjasokra nem vonatkozik. Ezek a katonai egyenruhát továbbra is külön engedély nélkül viselhetik.

A legénységi állományhoz tartozó összes nem tényleges katonai egyének (tehát hadapródjelöltek is) katonai egyenruhát egyáltalában nem viselhetnek.

Azok, akiknél azért, mert civilruhájuk nincs, a katonai egyenruha beszerelésükkor meghagyatott, azt továbbra is viselhetik ugyan, de az egyenruháról mindennemű rendfokozati jelvény (csillag, vállszinór, sapkarózsa, karpaszomány, hajtóka, sujtások stb.) eltávolítandó.

Ezek, mivel polgári személyek, a sapkájukon nagy »P« (polgár), illetve nagy »R« (rokkant) betűt tartoznak viselni. Ellenkező esetben kellemetlenségnek tessük ki magukat.

Debrecen, 1920. november 30-án.

Keill ezredes, téparancsnok.

Szent a béke Rigában

A lengyel fődelegátus összeveszett a lengyel külügyminiszterrel

Bécs, dec. 2. (M. T. L.) A N. Fr. Pr. jelenti Kopenhágából: A rigai orosz delegáció közölte, hogy a tanácskormány átveszi a cári kormány kötelezettségeit Lengyelországgal szemben. A szovjetkormány ugyanakkor kijelentette, hogy a Lengyelország feletti 150 éves uralmat csak megszállásnak tekinti.

Miután Sapieha herceg Domski megkerülésével lépett érintkezésbe Joffeval, Domski kijelentette, hogy a béke-delegáció elnöki tisztességéről leköszön.

A görög trón

Páris, dec. 2. Leygues miniszterelnök tegnap Londonba utazott.

Páris, dec. 2. A Havas-ügnök-ség londoni tudósítója közli, hogy

délután titkos minisztertanácsot tartottak, melyen azzal a kérdéssel foglalkoztak, milyen magatartást tanúsítson az angol kormány Görögországgal szemben.

A felszülézi népszavazás.

Páris, december 2. A szövetségesek azt a javaslatot tették, hogy azok a választók, akik Felsőszüléziában születtek, de másutt laknak, választójogukat Kölnben, vagy a megszállott területek valamely más városában gyakorolják. Németországhoz és Lengyelországhoz ilyen értelmű jegyzéket intéztek, melyet Lloyd George irt alá. A két nagyhatalomnak a nagykövetek értekezletével kell majd közölnie, hogy elfogadják-e ezt a javaslatot.

Kávinház és új katolikus templom

Ingyen telek mindkét célra és egy millió téglát a Kávinházhoz

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután tartott ülésén foglalkozott a katolikus egyházközség kérelmével, amelyben a hívek számának szaporodására hivatkozva, ingyen telket kért a várostól egy új katolikus templom emelésére.

A városi tanács a közgyűlésnek 1903-ban hozott határozatára hivatkozva, amely az egyháznak juttatott segélyeket köztintésként kimondta, hogy a felekezeti béke érdekében további segélyeket nem ad, — a kérelem elutasítását javasolta.

Vásáry István dr. tanácsnok a tanács határozatával szemben hivatkozott a kultura és hitélet döntő fontosságára épen a magyarság életében, indítványozza, hogy a közgyűlésnek a kért telek megadására tegyenek javaslatot azzal, hogy a telek kijelölésére a tanács tárgyaljon az egyházközséggel.

A bizottság egyhangulag Vásáry István dr. javaslatát fogadta el.

Nyomban ezután a Kávinháza Templomegyesület kérelmét tárgyalták. A kérelem rámutat arra, hogy az emberiségre és különösen az árva magyarságra szakadt romlás elsősorban a hitélet megromlásának, az erkölcsök meglazulásának a következménye, mely a társadalmi együttélés biztonságának megrendülésére, a társadalmi és jogrend megzavarására, a gazdasági viszonyok hihetetlen megromlására vezetett.

Ha a bajokat gyökeresen orvosolni akarjuk, ott kell kezdeni a gyógyítást, ahol a betegség kezdődött, a lelkeket kell visszaadni Istennek, az erkölcsöket kell nemesíteni, a hitbuzgó vallási életet kell visszaállítani.

Ezt a célt szolgálja a Templomegyesület, amelynek azonban megfelelő anyagi eszközei nincsenek. Ezeket Debrecen városától várja, amely város nagyságának, hírnevének és dicsőségének megteremtése és meglátása igen nagy részben egyszerű, szorgalmas, tiszta erkölcsű, áldozatkész és az evangéliumi keresztyén hit szerint élő polgárainak érdeme.

Erre hivatkozva kéri az egyesület, hogy a város a létesítendő Kávinház céljaira engedje át ingyen a Péterfia-utca 28. vagy 49. számú, illetve a Bethlen-utca 39. számú telkét és adjon az építkezéshez egy millió darab téglát.

A Kávinház létesítése bizonyosság lesz arra, hogy Debrecen polgársága nem lett hűtelen az evangéliumi keresztyén hithez és erkölshöz, bizonyosság lesz arra, hogy a város és polgársága hű maradt nagy és dicső múltjához és nem új utakon, hanem a régi nyomokon haladva akarja a jelenét építeni és követendő példaképpen a jövő nemzedék elé állítani.

A kérelem fölött beható vita volt, végül is a bizottság Juhasz Ignác javaslatát fogadta el, amely szerint javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hogy a Kávinház céljaira engedje át a Péterfia-utca 28. számú telket és adjon egy millió darab téglát az építkezéshez.

Füredi F. Gusztáv harmadik előadása

December hó 18-án, szombaton este 7 órakor Füredi F. Gusztáv a francia operát fogja bemutatni a Zenede dísztermében, mely előadáson egy igen kiváló. Budapest és Bécsben egyaránt általánosan elismert nagy művész, Várady Olga operatőreszköny fog közreműködni Kardos István tanárral. Műsoron a francia operairodalom remekei: Gluck (Orpheus), Meyerbeer (Proféta), Ambroise Thomas (Mignon), Massenet (Herodiás), Saint-Saens (Sámson és Delila), mely alkotásokat a debreczei közönségnek csak a legkritikább esetekben van alkalma élvezhetni. Örömmel regisztráljuk e művészi eseményt, visszaemlékezve Füredi talyai igen nagy sikerű Verdi-estélyére, melyet közönségünk osztatlan elismeréssel honorált. Jegyek Méliusznál előjegyezhetők.

Női és leány felöltöket, szörmeárut legolcsóbb árban ajánl
Rózsa Áruház

Férfi fehérneműket készít
HERMAN
NÁNDOR és Tsa
Piac-utca 10. Békával szemben.

Vegyetek menekült bélyegeket!!

Hadiárva és hadban eltűntek gyermekének kötelező bejelentése

A m. kir. munkaügyi és népjóléti minisztérium Debrecen sz. kir. város területén lakó és tartózkodó hadiárva és hadban eltűntek gyermekeinek összeírását rendelte el. Felhívja és kötelezi az Arvaszék mindazokat a gyámokat és gondozó szülőket, akik a gondozásukban levő hadiárva gyermekeket a városi Arvaszéknel ezideig nyilvántartásba nem vétették, hogy azoknak nyilvántartásba vétele végett 3 nap alatt a városi Arvaszéknel (Csapó-utca 19. I. em.) délelőtt 9 órától, délután 1 óráig jelentkezzenek a kiskorúak születési értesítőjét és hadiárvaságát igazoló okmányokat hozzák magukkal. E kötelezést elmulasztó gyámot és gondozó szülőket az Arvaszék az 1877. évi XX. t. c. 97. §-a alapján 400 koronáig terjedő pénzbírsággal sújtja.

Medgyaszay Miklós
arvaszéki elnök.

DOLLÁRT
és más idegen pénzeket legmagasabb
naplárú vált be

GÓTSCH SÁNDOR
bankirodája DEBRECZEN,
Piac-u. 38. I. em. Főposta mellett.

A budapesti tőzsde

Budapest, dec. 2.

Értékpia: Az összes piacokon a tőzsdeidő egész tartama alatt igen nagyarányú üzlet fejlődött ki és a vásárlások legnagyobb része a közönség köréből eredő megbízás alapján történt. Arak:

Magyar hitel 2020—1990, Osztrák hitel 1120—1105, Leszámitoló 820—800, Hazai bank 805—45, Angol-Magyar 1060—35, Agrárbank 930—905, Magyar-olasz 481—75, Alt. takaréki 1110, Pesti hazai 27.300—700, Borsod-Misk. 4950—900, Concordia 3540—3620, Budapesti gőzm. 6350—400, Hungaria 2925—2850, Viktória 13.400—200, Bányai és kohó 5475, Alt. község 11.600, Salgó 8850—650, Urkányi 5600—950, Ganz-Danub. 21.800—22.000, Ganz-Vill. 5100—500, Rima 4275—1150, Schlick 1170—200, Köhurg 4100—140, Lipták 720—685, Brassói 5475—500, Hazai faterm. 6700, Alt. fa 3370—3475, Magyar erdő 1980—75, Nasic 18.300—17.700, Klotild 6700, Országos faterm. 2760—40, Danica 7800—900, Egyes izzó 4550—650, Papír 4300—250, Lámpa 3600—40, Gummi 4550—750, Adria 14.700, Atlantica 9000—8700—950, Közúti 1600—570, Déli vasút 2020—1960—2040, Levante 6800—900, Államvasút 4975—4875, Trust 3200.

A valutapiacra nem volt egységes az irányzat. Némi valuta gyengült, más valuta drágult, forgalom azonban ma sem volt olyan nagyarányú, mint az értékpiacon. Arak:

Napoleon 1580—1632—1601, Font 1770—1765, Dollár 502—506, Francia frank 30—30.50, Márka 7.20—7.27, Lira 18.50—19—, Romanov 3.06—3.10, Lei 7.30—7.41, Sokol 5.99—6.04, Svájci frank 80.25—79.50, Kor.-dinár 14—14.15, Bécs 99—99.50, Lengyel márka 1.03—1.05.

Zürichi devizák

Zürich, december 2. (Megnyitás.) Budapest 1.40, Berlin 9.30, New-York 638, Milano 23.50, Prága 7.80, Zágráb 4.75, Bukarest 9.30, Varsó 1.15, Bécs 1.97 és fél, Osztr. bélyegzett 1.35.

ROMÁN és VEGYES
bélyegzésű bankjegyeket
legdrágábban vásárol

RANKAI bankirodája
Debreczen, Könyvtár-utca. (Dogenfeld-ter 6.)
TELEFON: 209

Minden menekült-bélyeg
amelyet megveszel egy
könyvcséppel szárít fel.

HIREK.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámadásában.**

— **Kmetty Károly fogva marad.** Budapesti tudósítónk jelenti: A vádtanács ma foglalkozott Kmetty Károly bűnügyével. A vádtanács a vizsgálóbíró végzésének megváltoztatásával elrendelte a Kmetty előzetes letartóztatását. Kmetty Károly rekvirálási ügyeit a vádtanács polgári bíróság elé utalta.

— **A nemzetgyűlési képviselő mint tanu.** A belügyminiszter ma érkezett rendelete szerint ismételt előfordult, hogy rendőrhatalóságok nemzetgyűlési képviselőkhöz a mentelmi jog figyelembevételével nélkül bocsátották ki idézéseket. Ennek megszüntetése végett felhívja a belügyminiszter a rendőrhatalóságokat, hogy a jövőben ilyen idézéseknél szigorúan ragaszkodjanak a törvény rendelkezéseire, amelyek szerint képviselő csak kényszereszközök kiállításba helyezése és alkalmazása nélkül idézhető meg tanuként.

— **A zsidó szentegylet küldöttsége** járt Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyzőnél és előadta, hogy a szentegylet minden évben ingyen fát juttat a szegényeknek, az ideai fahiány miatt azonban ezt a jótékonyt nem gyakorolhatja. Kérte tehát a küldöttséget, hogy segítse elő a város ezt a jótékonyt akcióit azzal, hogy ötven öl hasábfát ad a szentegyletnek a megállapított áron. A küldöttség azt a választ kapta, hogy adja be kérését írásban. A kérvény még nem érkezett be a tanácshoz, de a mai tanácsülés már foglalkozott a kérdéssel. Valószínű, hogy a szentegylet hasábfát hiányában tuskót fog kapni a szegények közötti kiosztásra.

— **Az illetőség megállapítása.** A katonai- és illetőségügyi ügyosztály legközelebb javaslatot terjeszt a városi tanács elé az illetőség megállapításának tisztázására. Eszerint mindenki, aki három hónapja a városban tartózkodik, köteles telepedési szándékát a városi tanácsnál bejelenteni. Akiknek a szándékát a tanács tudomásul veszi, azokat névjegyzékbe foglalják és amennyiben itt a közterheket viselik, a törvényes határidő elteltevel automatikusan megszerzik a községi illetőséget.

— **Dr. Hahn Aladár** gyermekmenhelyi orvos, csecsemő- és gyermekgyógyász, lakását Hatvan-utca 1. püspöki palotába helyezte. Bejárat a középső kapun. Telefon 461.

— **Letartóztatott szállótolvaj.** Korpos Sándor 104-es számú rendőr tegnap letartóztatott egy magát Rugh Istvánnak nevező rongyos ruhás embert, aki a Péterfia-utcán pokrócokkal és fehérneműekkel hazált. Bevitte a rendőrségre, ahol megállapították, hogy nem Nagynak, hanem Csáki Jánosnak hívják s hogy csak pár nap előtt érkezett Debrecenbe. A Péterfia-terén Adler Sámuelnél szállott meg és innen lopta el egy csomó fehérneművel a pokrócokat. Ezenkívül Blau abrahámtól, akinek költőzködésnél segített is ellopott 4000 korona értékű fehérneműt. A kár megtérült, Csáki ellen folyik az eljárás.

— **A Napsugár műtárgyárverése** szombaton és vasárnap délután 3 órakor a lap kiadóhivatalában, Piac-u. 10. I. e. A tárgyak ugyanott ma egész nap díjtalanul megtekinthetők.

— **Kabarédélután** lesz vasárnap délután fél 4 órai kezdettel a Munkás-Otthonban. Belépti-díj 9 korona, a vigalmi adóval együtt. A terem kellemesen fűtve van. Este 6 órakor táncmulatság, melyre a belépti-díj szintén 9 korona, a vigalmi adóval együtt.

— **Az irredenta-szobrok leplezése.** A Védőligák Szövetsége távirati választ kért ma a városi tanácstól, hogy az irredenta-szobrok december 5-iki leplezési ünnepélyén Debrecen várososa melyik szobrot óhajtja megkoszorúzni. A városi tanács sürgönyileg tudatta, hogy Debrecen Erdély szobrára helyezi koszorúját. A Védőligák Szövetsége arra is kérte a tanácsot, hogy a város küldöttsége az ünnepély fényének emelésére a város zászlóját is vigye magával.

— **Valódi »Pichler«** lóden kalapok Frank Edénél.

— **Orgonahangverseny.** A Debreceni Testvéregyesület az eledség által elfoglalt magyar területekről elűzött és hontalanná lett Debrecenbe menekült gyermekeinek karácsonyi felségélyezésé javára a Kossuth-utcai templomban folyó hó 5-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel orgona-hangversenyt rendez. Jegyek Kossuth-utca 75. sz. alatt, a lelkesi hivatalban, a délelőtti órákban s 5-én délután 3 órától a templom előtt kaphatók 10 és 5 koronás árban. A jótékony célra való tekintettel szíves jóindulatába és pártfogásába ajánljuk közönségünknek a következő műsört: 1. Orgonahangverseny. Allegro-Largo-Rondo Ch. Rinck, előadja Hammerstädt János, a zenede igazgatója. 2. Arie Eliasból Mendelschön, Ujfalussy né Mady Margit. 3. Beszél Balogh Kálmán Kolozsvárról menekült tanítóképzőintézeti tanár. 4. Enekel Varga Ferenc volt katoná, teológus, debreceni s.-lelkész, orgonán kíséri Bakk Béla tanító. 5. a) Largo D-moll. L. o. Beethoven, b) Evszakokból I. Hajdu előadja Hammerstädt János. 6. Arie Gordiano, Miatyánk énekeszőlő Krebsz, éneki Ujfalussy né Mady Margit. 7. a) Chant religieus, b) Larghetto Cello-szó Corelli, játsza Mandy Bertalan. 8. Toccato és fuga Sch. Bach, orgonán játsza Hammerstädt János.

— **A tornyospálcai gyilkosság.** A debreceni kir. ítélőtáblának Kolbenhayer Kálmán kuriai bíró elnöklété alatt működő tanácsa ma délelőtt tárgyalta Potyók János és Potyók Ferenc bűnperét. A vádlottakat a nyiregyházi törvényszék négy és három évi börtönrre ítélte, mert 1919 március 21-én Tornyospálcan megölték Juhász István odaváló gazdálkodót. A tábla Hangel Károly dr. főügyész vád- és Fráter Lajos dr. védőbeszéde után az elsőrendű vádlottra nézve helybenhagyta a törvényszék ítéletét, a második vádlott büntetését pedig három évi börtönrre egy évi és nyolc havi börtönrre szállította le.

— **Uj iparendélyek.** A városi tanács ma a következő új iparendélyeket adta ki: Veres István hentes 2000, Hoffer Béla burgonya, hüvelyesek és zöldségkereskedés 2000, Tóbiás Ferenc sertéshizlalás 2000, Hunyadi Sándor zöldség- és hüvelyeskereskedés 500, Tóth Gábor nyersbörkereskedés 1000 és Koncz Lajos sertéshizlalás és kereskedés 2000 koronáért.

— **A debreczeni vonósnégyes társaság** szombati esti hangversenyének műsorán Grieg és Dvorzak vonósnégyesei, valamint Huber »Hunyadi László« hegedű kettőse szerepelnek. Jegyek kouláttól számban Gárdosnál (püspöki palota).

— **Öngyilkos leány.** Aber Margit 20 éves leány tegnap este a Kossuth-utcai temetőben marólugot ivott. A közelben posztoló rendőr még idejekorán észrevette és a mentőkkel a közkházba szállította. Állapota igen súlyos. Tettének oka állítólag szerelmi bánat.

— **Legszébb velour kalapok** Frank Edénél megyeház mellett.

— **Az új adótörvények** mindenkit érdekelnek. Megjelent a jövedelemadó, vagyoadó, III. oszt. kereseti adó, hadinyereségadó és az új illetéktörvények ismertetése. Kaphatók Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai r.-l. könyvkereskedésében.

— **Békebelli szerkezetű Wecker** és faliorák nagy választékban kaphatók Schiffman ékszerésznél Piac-utca 67.

— **Női felöltők, téli kabátok,** valamint gyermek kabátok, ruhák, flanel pongyolák újabb fazonokban érkeztek Frank Sándor női felöltő áruházába, Piac-utca 42.

— **Alakíttassa kalapait** Széll és Kósánál, Piac-u. 63., ahol a legújabb divat szerint gyorsan és pontosan elkészül.

— **Bokavédők, flanel-íngék, nyak-** sálak Frank Imrénél, Piac-u. 43.

— **Férfi kalapok** eredeti Pichler és Gyukits-gyártmány Frank Imrénél.

— **Rövidesen megjelenik** Hegedüs és Sándor rt. könyves boltjában Debrecenben a híres nevezetes, Basahalmán belül sarjadzott Bugyi Sándor debreceni talvígás hét országra szóló Naptára az 1921-ik oláhgyűlölő esztendőre. Változatos, kacagtató tartalma mindenkit meg fog lepni. Szerkesztő Simon István, aki ezt a törölmetszett alakot nem mint hülye figurát, hanem mint a hamisítatlan, tősgyökeres magyarság és magyarság típusát mutatja be.

— **Posztó gyapjuszövetek** és szabó kellékek megbízható bevásárlási helye Feldheim Testvérek posztó-áruházában Király-u. 4.

— **Világhírű »Gyukits«** kalapok a legnagyobb választékban Frank Edénél.

— **Könyvtárakat** legmagasabb árban vásárol az Alföldi Antiquarium, Piac-u. 18., Tisza-palota.

— **Frank Sándor** céghez Piac-utca 42. sz. posztó szövet, selyem és kész női fehérmű legfinomabb kivitelben nagy választékban érkezett.

Bármily bélyegzéssel ellátott bankjegyeket bevált

Farkas László
bank és tőzsdebizományos, Miklós-utca 1. sz.
Dollár, külföldi pénzek vétele.
Jelzálogkölcsönök. Ingatlan vétel és eladás

SZÍNHÁZ.

A színházi irodák jelentése.

Pénteken, 3-án B) bérletben, a multkorai Csokonai-est teljes műsorát adják a Csokonai-színházban Kardoss Géza felléptével. A köztisztviselők ötvenszázalékos kedvezményben részesülnek.

Gyermekelőadásul szombaton délután a Huncut kéményseprőt játsza Szegei bácsi a gyermekeknek, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este a nagyszerű Ocskai brigadéros előadását ismétlik meg a Csokonai-színházban.

Dinamit a Vígsházban. A budapesti Nemzeti Színház művésznője, *Vizváry Mariska*, a nagy Szigeti unokája, a feledhetetlen *Vizváry Gyula* és *Szigeti Jolán* nagytehetségű leánya, szombat és vasárnap vendégzerepel a *Vígsházban* a *Dinamit* című drámában. Mellette négy mulatságos kis darab kerül színre, a szokásos szolók, táncduettek stb.

Monte Christo III. Dumas világhírű regényének harmadik részét mutatja be ma az Uránia. E monumentális film jegyelővétele a tolongás elkerülése miatt ajánlatos. Előadások 5 és 7 órakor. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig.

Az V-ik osztály diaktörténet 4 felvonásban. Mint előrelátható volt, e gyönyörűen megírt és megjátszott történet Debrecenben is óriási sikert aratott és a Bika mozi közönsége elragadtatással nyilatkozott erről a szenzációs filmről. Lóth Ilka bájos művészete kiváló. Előadások 5 és 7 órakor. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig. Pénztárnyitás délután 4 órakor.

Jóka! Mór csodálatos szépségű regénye a »Névtelen vár« filmen az Apollóban. Rendező, fotografus és színészek mindent elkövettek, hogy halhatatlan költőnk művét sikerre vigyék és ez minden részletében sikerült. A film nagy hatásáról a zsúfolt házak tesznek tanúságot. Előadások 5 és 7 órakor. Jegyelővétel.

Az ötödik osztály Lóth Ilia főszereplésével az Arany Bika moziban.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Egy lólopás odisszeája. A debreczeni törvényszék Szuchányi Jenő törvényszéki bíró elnökele alatt ma tárgyalta Kozma Lőrinc lopási bűnügyét. Kozma ez év június 22-én a megszállott területéről két oláh katonalovát lopott. A két lovat Sütő Imre kismarjai gazdálkodóval együtt eladták Debreczenben Főrizs Imre és Nagy Sándor földműveseknek. Főrizs 4800 koronáért vette meg a lovat, de 2000 koronát visszatartott addig, amíg a járületot átadják neki. Nagy Sándor 1000 koronát és egy sertést adott a másik lóért, azonban a sertésről nem adott addig járületot, amíg a ló járületát meg nem kapja. Sütő a sertést Tordai Tivadar debreczeni lakosnak adta el 4080 koronáért, azt ígérve, hogy másnap átadja a járületot. Nagy Sándor azonban visszavette a sertést, mire Sütő 1500 korona híjával visszaadta a pénzt Tordainak. Közben azonban Sütő megszalta a tulajdonképeni tolvajt, Kozmát is, amelynyiben a lovakért kapott 5000 koronából csak 200 koronát adott neki. Kozma erre megharagudott és ismét ellopta a lovat Főrizstól és eladta Mikucz Sándor bagaméri lakosnak.

A törvényszék Kozmát kétféle lopás büntetésében mondta ki bűnösnek és nyolc hónapi börtönrre, Sütőt lopás büntetéséért hat havi börtönrre, Mikucz Sándort pedig tulajdon elleni kihágás miatt 300 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen egyedül Sütő felebbezett.

Miért kerül most egy üveg Diana-sósborszesz 18 koronába? Ezt kérde mindenki! — A válasz egyszerű!... mert ma is ugyanabban az egyedülálló, hatásában páratlan, erejében felülmulhatatlan minőségben készül, mint a háboru előtt, mikor közkedveltségét épen ezzel szerezte! Mindenki tudja, hogy azok a finom, részben tengerentúli hatóanyagok, melyekből a Diana-sósborszesz össze van téve, a világháboru kitörése óta több százszorosan megrágtak.

Butorok

1 kisebbszerű ebédli kredenz márvánnyal
1 kihuzós ebédli asztal
6 darab szék
1 márványos álló tükör
1 szép nagy plüsch divany
jókarban eladó
Piac-u. 4. udvari lakás.

**Csokoládé Cacao
Dessertek Tea
Likőrök Rum**

Mindenféle esemege és felvágottak a legolcsóbb árban beszerezhetők

Burg Sámuel

fűszer és esemege üzletében,
Csokonai-színházzal szemben

**Likőrök Halak
Borok Cacao
Csokoládé Tea
Dessertek Rum**

Mindenféle esemege és felvágottak legolcsóbban beszerezhetők.

Spiro Samuelné

Szent Anna-utca 5.

ZoZó

crém, szappan, puder, sampon a legalkalmasabb és legkeresettebb toltette szerek.

Kapható a következő helyeken:

Sas-gyógyszertár, „Nap”-gyógyszertár, Bossuth-gyógyszertár, Megváltó-gyógyszertár, Arany-Egyszervu-gyógyszertár, Mihalovics Jenő-gyógyszertár, Mura-közi László-gyógyszertár, Corso-drogéria, Forgalmi Helyszertár, Dr. Rex Ferenc gyógyszeru nagykereskedés, Jóska és Jóna-drogéria. Készíti a HUNNIA gyógyszer-tár BUDAPEST IX., Hádny-u. 12. szám.

Minden kereskedőnek

nélkülözhetetlen

a fenyüzési forgalmi adórol szóló törvény által előírt

Pényüzési árucikk raktárkönyve

a végrehajtási utasítás alapján a gyakorlati szükséglet céljaira szerkesztve megjelent kiadásunkban bekötve, számozva, finom papíron. A rendelet értelmében minden kereskedő 1920 december 1-ig ilyen raktárkönyvet köteles beszerezni és vezetni. Kapható 50 lap tartalommal 120 K-ért, 100 lap tartalommal 180 K-ért

Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

**Csokoládé Halak
Dessertek TEA
Teasütemény RUM
Likőrök Félvágottak**

és esemegeárak legolcsóbb árban kaphatók

DARVAS csemegeüzlet

Főposta mellett.

Könyvtárakat

és egyes műveket is legmagasabb árban vásárol

Aczél Henrik

modern antiquariuma
Első Takarékpálota

Kivánatra bázhoz megyek megtekinteni.

APRO HIRDETÉSEK

VÉTEL.

Aranyat,
ezüstöt, briliánsokat legmagasabb árban vesznek Schiffmann ékszerész, Piac-utca 67.

Ólomot,
ólmecsoveket, ólomedényeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas árban veszünk. — Cim a kiadóhivatalban.

Elsőrendű tűzfűtő
nagyobb mennyiségben veszünk. Árjajánlatot kérjük lapunk kiadóhivatalába beadni.

ELADÁS.

Kitűnő minőségű
gyapju leány- és fiú-szetterek nagy választékban kaphatók **Dr. Hegedüs Gyermeke** divatházában Simonffy-utca 2. szám alatt.

»Pénztár«
National teljesen jókarban 99-es szám eladó. Cim a kiadóhivatalban.

12 személyes
teljes ezüst evő készlet eladó. Cim a kiadóhivatalban.

MAGA HAMIS

BENEDIKT JENŐ ékszerész,

Verbőczy-utca 2. szám. (Iparkamara-épület.)

Linoleum-Áruházban

női, férfi- és gyermek-
harisnyát

ugymint más cikkeket is olcsón beszerezheti

HAAS LIPÓT Linoleumáruházban

Ferencz József-út 58. Megyeháza mellett.

Seprővásár!

26 DECEMBER

rövid ideig kapható

10 és 14 koronás árban

CSERHYINÉL, Piac-utca 6. szám.

VENUZ COSMETIKAI INTÉZET

Bécsényi-u 19. sz. alatt

Foglalkozik kizárólag a cosmetika minden ágával, 10 nap alatt eltüntet a legmakacsabb arcbor hibákat, u. m. mélyfoltot, szeplőt, miltessert, pattanást stb. Hajszálakat arc, mell és karról rövid idő alatt kiírt. Arc-masszege jutányosan kapható bérletbe.

Aranyat, ezüstöt, briliánsat a legmagasabb árban vesznek
POLLÁK
ékszerész Piac-utca 79.

25 méter barchet
(félpapír) jutányos árban eladó. Cim a kiadóban.

Sárcipő
alig használt, 44-es lábra eladó. Cim a kiadóban.

Elefántesont
billiárdgolyó, 2 garnitúra, jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

Eladó
gyermekjátékok, egy pár 38. és egy pár 35-ös valódi gummi sárcipő. — Cim a kiadóban.

Tiszta
egész ives makulatura papír (újság) kapható lapunk nyomdájában.

KERESLET.

Aranyat,
mindenféle ezüstöt, briliántot, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, 1. emelet.

Keresek
magyar-német izr. kisasszonyt 2 II. polg. kislányom és 2 elemista gyermek mellé, ki őket iskolán kívül itthon oktatni képes. Kézimunka és varrás föltétlen kívánatos. Fizetés megegyezés szerint, jó bánásmód biztosítva. Cim: Leichmann Nándorné gözmalmos. (Göngy, Szatmár-m.)

Keresek
cséplőgépet, amely 5 mm-ás lucernát, 5 mm. árpát és ugyanannyi kölest kicsépelne. Cim a kiadóhivatalban.

Menekült
urleánynak teljes ellátást adok kis leányom gondozásáért. Simonyi-ut 17.

Okleveles
tanítót keresek vidékre, aki hébert is tanítana, teljes ellátással. Cim a kiadóhivatalban.

VEGYÉS.

Aranyért
fizetek grammonként 100 koronát Krámer, Arany Bika-bérláz 3.

Izraelita vallásu
gyermeknek elemi vagy középiskolai tanulók oktatását elvállalja elleneséges megszállás alatti területéről menekült diák. Héber olvasás tanítására is vállalkozik. Cime a kiadóhivatalban meg tudható.

Jó
házi koszt kapható. Cim a kiadóba.

Ingyen vihet akárki
salakot (slaggot) Piac-u. 34. számú háztól.

fogakat, briliáns, aranyat, ezüstöt a legmagasabb napi árban adhat el. — Ékszeres, órák nagy választékban. — Elsőrendű saját javítóműhely. — Ugyanott Griltsch réplégykereskedő.

Karácsonyi ajándéknak

legalkalmasabb gyönyörű

szetterek,

egész finom szövethűk, 14-15 éves leányoknak is, flanel ruhák, keztyűk, kamáslik, kötények, harisnyák, cipők és mindenféle eszemő-holmik a legszebb választékban

Dr. HEGEDÜS NÉ
Gyermeke-divatházában,
Simonffy-utca 2. szám.

Dr. Baltazár Dezső

„A próballatások idejéből”

című könyve most oo jelent meg oo
Ára 120 K és a felár.

Kapható

Hegedüs és Sándor r.-t.
könyvkereskedésében.

Felolós szerkesztő:
Dr. HEGEDÜS LORÁNT.

Kiadó:
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.